

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Кафедра _____ фінансів _____

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету

_____ А.Д. Діброва _____

“17” червня 2020 р.

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри фінансів

Протокол № 5 від 02.06.2020 р.

Завідувач кафедри

_____ Н.М. Давиденко _____

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

_____ Місцеві фінанси _____

(назва навчальної дисципліни)

спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» _____

(шифр і назва спеціальності)

освітня програма «Фінанси, банківська справа та страхування»

Факультет _____ економічний _____

(назва факультету)

Розробник: Олійник Лариса Анатоліївна, доцент кафедри фінансів, к.е.н.,
доцент

Київ – 2020 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Місцеві фінанси

(назва)

Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь		
Освітній ступінь	бакалавр (шифр і назва)	
Спеціальність	072 “Фінанси, банківська справа та страхування” (шифр і назва)	
Освітня програма	Фінанси, банківська справа та страхування	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	вибіркова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (якщо є в робочому навчальному плані)	(назва)	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	3	3
Семестр	6	6
Лекційні заняття	30 год.	8 год.
Практичні, семінарські заняття	15 год.	6 год.
Лабораторні заняття	год.	год.
Самостійна робота	75 год.	106 год.
Індивідуальні завдання	год.	год.
Кількість тижневих годин для денної форми навчання:		
аудиторних	3 год.	
самостійної роботи студента –	5 год.	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: надання і поглиблення знань студентів з питань сутності й ролі місцевих фінансів у розвитку економічної та соціальної інфраструктури адміністративно-територіальних одиниць, бюджетного процесу на регіональному рівні.

Завдання дисципліни: - дати в необхідному обсязі теоретичний матеріал, який включатиме сучасні наукові розробки як вітчизняних, так і зарубіжних учених-економістів;

- дати правильне розуміння закономірностей у сфері фінансових відносин держави, місцевих органів, господарства та населення;
- розкрити шляхи використання цих закономірностей у практиці фінансової роботи;
- визначити сукупність заходів, що забезпечують використання фінансів, як одного з дійових важелів економічної політики місцевих органів самоврядування.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- принципи організації і структуру місцевих бюджетів;
- основні етапи формування і виконання місцевих бюджетів;
- порядок формування та використання фінансових ресурсів органів місцевого самоврядування;
- цілі та завдання міжбюджетних відносин;
- процес казначейського обслуговування місцевих бюджетів;
- засади бюджетного контролю на місцевому рівні.

вміти: - пояснювати закономірності у сфері фінансових відносин держави, місцевих органів, комунальних господарств та населення;

- визначати заходи, що забезпечують використання фінансів як одного з дійових важелів економічної політики місцевих органів самоврядування;
- застосовувати формульний підхід для визначення обсягу міжбюджетних трансфертів;
- оцінювати ефективність використання бюджетних коштів.

Набуття компетентностей:

загальні компетентності (ЗК): здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність планувати та управляти часом; здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями; здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; здатність проведення досліджень на відповідному рівні, здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; здатність спілкуватися державною та іноземними мовами як усно, так і письмово; здатність працювати в міжнародному контексті; здатність бути критичним і самокритичним; здатність виявляти ініціативу та підприємливість, адаптуватися та діяти у новій ситуації; здатність працювати як у команді, так і автономно; здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності); здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів), соціально-відповідально та громадянсько-свідомо.

фахові (спеціальні) компетентності (ФК): розуміння та здатність до критичного осмислення концептуальних основ економічної теорії, які стосуються фінансів, банківської справи та страхування й узагальнюють засади і закономірності функціонування та розвитку фінансових систем; здатність опановувати та усвідомлювати інформацію щодо сучасного стану і тенденцій розвитку фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування); вміння використовувати теоретичний та методичний інструментарій фінансової, економічної, математичної,

статистичної, правової та інших наук для діагностики стану фінансових систем; здатність використовувати базові знання і практичні навички у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку; здатність складати та аналізувати фінансову звітність, інтерпретувати та використовувати фінансову та пов'язану з нею інформацію; здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування; здатність формувати та реалізовувати комунікації в сфері фінансів, банківської справи та страхування; здатність обґрунтовувати, приймати професійні рішення в сфері фінансів, банківської справи та страхування та брати відповідальність за них; здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

3. Програма та структура навчальної дисципліни для:

- повного терміну денної (заочної) форми навчання.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	Тиж-ні	усьо-го	у тому числі					усьо-го	у тому числі					
			л	п	лаб	Інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1. Організація місцевих фінансів, місцеві бюджети, фінансове вирівнювання														
Тема 1. Сутність, складові та засади організації місцевих фінансів	1	9	2	2			5	10	2	-				8
Тема 2. Місцеві бюджети як основа фінансової бази місцевих органів влади	2	8	2				6	9						9
Тема 3.Формування дохідної бази місцевих бюджетів	3	9	2	2			5	16	2	2				12
Тема 3.Формування дохідної бази місцевих бюджетів	4	7	2				5							
Тема 4. Система видатків місцевих бюджетів	5	9	2	2			5	8						8
Тема 4. Система видатків місцевих бюджетів	6	7	2				5	8						8
Тема 5. Фінансове вирівнювання та бюджетне	7	10	2	2			6	8						8

регулювання місцевих бюджетів													
Разом за змістовим модулем 1		59	14	8			37	59	4	2			53
Змістовий модуль 2. Бюджетний процес на місцевому рівні, фінансова політика та управління місцевими фінансами, фінансова діяльність підприємств місцевого господарства													
Тема 1. Бюджетний процес на місцевому рівні	8	9	2	2			5	13	2	2			9
Тема 1. Бюджетний процес на місцевому рівні	9	7	2				5						
Тема 2. Фінанси підприємств комунального господарства	10	9	2	2			5	8					8
Тема 3. Фінансова діяльність житлово-експлуатаційного комплексу	11	7	2				5	7					7
Тема 4. Фінансова політика місцевих органів влади	12	9	2	2			5	11	2	2			7
Тема 5. Управління місцевими фінансами в Україні	13	6	2				4	7					7
Тема 5. Управління місцевими фінансами в Україні	14	2	1				5	7					7
Тема 6. Світовий досвід організації місцевих фінансів	15	8	2	1			5	8					8
Разом за змістовим модулем 2		61	16	7			38	61	4	4			53
Усього годин		120	30	15			75	120	8	6			106
Курсовий проект (робота) з _____ _____	-	-											
— (якщо є в робочому навчальному плані)													
Усього годин	-	120	30	15			75	120	8	6			106

4. Теми семінарських занять

Не передбачено

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сутність, складові та засади організації місцевих фінансів. Місцеві бюджети як основа фінансової бази місцевих органів влади.	2
2	Формування дохідної бази місцевих бюджетів	2
3	Система видатків місцевих бюджетів.	2
4	Фінансове вирівнювання та бюджетне регулювання місцевих бюджетів	2
5	Бюджетний процес на місцевому рівні	2
6	Фінанси підприємств комунального господарства. Фінансова діяльність житлово-експлуатаційного комплексу.	2
7	Фінансова політика місцевих органів влади. Управління місцевими фінансами в Україні.	2
8	Світовий досвід організації місцевих фінансів	1

6. Теми лабораторних занять

Не передбачено

7. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами.

1. Місцеві фінанси як складова загальнодержавних фінансів, їх особливості.
2. Специфічні ознаки місцевих фінансів.
3. Склад місцевих фінансів.
4. Місцеві фінанси як фіскальний інструмент перерозподілу валового внутрішнього продукту.
5. Значення місцевих фінансів як інструменту економічного розвитку та джерела фінансування громадських послуг і економічного розвитку.
6. Формування фінансового механізму на місцевому рівні: його склад та особливості.
7. Функціонування фінансового механізму на рівні місцевого самоврядування.
8. Проблеми становлення і розвитку місцевих фінансів в Україні.
9. Централізація і децентралізація фінансових відносин: огляд переваг і недоліків.
10. Основні напрями зміцнення фінансової незалежності місцевого самоврядування в Україні.
11. Державне регулювання фінансової діяльності органів місцевого самоврядування.
12. Роль місцевих фінансових органів у системі виконавчої влади.

13. Компетенція місцевих органів влади в галузі фінансів, їх участь у бюджетному процесі.
14. Порядок складання проектів місцевих бюджетів, їх взаємозв'язок з проектом Державного бюджету та планами економічного і соціального розвитку регіонів.
15. Необхідність фінансового планування на різних рівнях місцевих органів влади та управління, методи фінансового планування.
16. Роль місцевих фінансових органів у регіональному фінансовому плануванні.
17. Місцеві бюджети — у складі бюджетної системи. Структура місцевих бюджетів.
18. Місцеві бюджети як організаційна форма мобілізації частини фінансових ресурсів у розпорядження місцевих органів самоврядування.
19. Види місцевих бюджетів України та їх структура.
20. Необхідність розподілу місцевих бюджетів на «загальний фонд» та «спеціальний фонд», їхні джерела та порядок формування.
21. Шляхи оптимізації структури місцевих бюджетів в Україні.
22. Склад та структура видатків місцевих бюджетів.
23. Критерії розмежування видів видатків між місцевими бюджетами.
24. Фінансування власних та делегованих державою повноважень, порядок їх здійснення та законодавче закріплення.
25. Порядок фінансування з поточного бюджету та бюджету розвитку.
26. Фінансування видатків з бюджету столиці України м. Києва.
27. Особливості формування доходів місцевих бюджетів.
28. Методи мобілізації грошових коштів до місцевих бюджетів.
29. Податкові та неподаткові методи формування доходів місцевих бюджетів.
30. Податкові надходження — основна складова в забезпеченні формування доходної частини місцевого бюджету. Види податкових надходжень.
31. Закріплені за місцевими бюджетами загальнодержавні податки і збори, їх склад і характеристика.
32. Регулюючі податки і збори: переваги і недоліки в їх використанні.
33. Формування доходів місцевих бюджетів за рахунок місцевих податків та зборів.
34. Участь органів місцевого самоврядування у фінансово-кредитних відносинах.
35. Переваги і недоліки боргового фінансування місцевих потреб.
36. Інструменти бюджетного регулювання у взаємовідносинах місцевих бюджетів з Державним бюджетом.
37. Види міжбюджетних трансфертів, що використовуються в Україні, їх характеристика.
38. Роль і значення трансфертів в формуванні доходної частини місцевих бюджетів: економічні і політичні аспекти.
39. Особливості формування власних коштів у бюджетних установах. Проблемні питання формування та використання власних коштів у бюджетних установах різних рівнів.
40. Сутність міжбюджетних відносин в Україні. Шляхи вдосконалення міжбюджетних відносин в Україні.

- 41.Склад і структура взаємовідносин місцевих бюджетів з Державним бюджетом, їх особливості.
- 42.Забезпечення місцевих бюджетів доходними джерелами для виконання власних та делегованих державою фінансових зобов'язань.
- 43.Формування умов для збільшення зацікавленості органів місцевого самоврядування в мобілізації додаткових доходів.
- 44.Використання, в процесі виконання бюджету, різних форм взаємодії між Державним і місцевими бюджетами.
- 45.Порядок використання інструментів бюджетного регулювання між різними рівнями місцевих бюджетів.
- 46.Існуючі суперечності в побудові системи взаємовідносин місцевих бюджетів з Державним бюджетом.
47. Системи касового виконання бюджету: банківська, казначейська та змішана. Їх характеристика, переваги та недоліки.
48. Необхідність фінансового контролю на рівні місцевих органів влади та управління, методи та види фінансового контролю.
49. Внутрішній та зовнішній фінансовий контроль на місцевому рівні. Органи, які здійснюють фінансовий контроль.
50. Організація фінансового контролю на місцевому рівні.
- 51.Контроль фінансових органів за формуванням та використанням коштів місцевих бюджетів і власних коштів бюджетних установ.
- 52.Особливості контролю фінансових органів за використанням грошових фондів, виділених на освіту, охорону здоров'я, культуру, місцевому господарству.
- 53.Аудит як форма незалежного фінансового контролю на місцевому рівні.
- 54.Фінансовий контроль на рівні місцевих органів влади та управління, методи та види фінансового контролю.
- 55.Внутрішній та зовнішній фінансовий контроль на місцевому рівні. Органи, які здійснюють фінансовий контроль.
- 56.Організація фінансового контролю на місцевому рівні.
- 57.Контроль за формуванням та використанням коштів місцевих бюджетів і власних коштів бюджетних установ.
- 58.Особливості контролю фінансових органів за використанням грошових коштів, виділених на освіту, охорону здоров'я, культуру тощо.
- 59.Фінансові відносини на підприємствах місцевого господарства.
- 60.Проблеми фінансового забезпечення підприємств місцевого господарства
- 61.Доходи від реалізації продукції, робіт та послуг підприємств місцевого господарства.
62. Собівартість підприємств місцевого господарства та її планування.
63. Показники фінансової стійкості і стабільності підприємств місцевого господарства.
64. Фінанси комунальних підприємств та специфіка їх прояву.
65. Основні доходи комунальних підприємств.
66. Собівартість робіт та послуг в комунальних підприємствах.
67. Прибуток та рентабельність комунальних підприємств.
68. Дотації з місцевого бюджету комунальним підприємствам.

69. Фінансові відносини в житловому господарстві та їх розвиток.
70. Доходи підприємств житлового господарства та їх види.
71. Витрати житлово-експлуатаційних організацій.
72. Тарифна політика держави та місцевих органів влади в сфері житлового господарства.
73. Фінансування цільових комплексних програм покращення благоустрою житла, розроблених радами народних депутатів відповідного рівня.
74. Проблеми та основні напрями вдосконалення організації фінансів житлово-комунального господарства.
75. Підстави для формування і проведення самостійної фінансової політики місцевими органами влади.
76. Зв'язок фінансової політики на місцевому рівні з регіональною політикою держави.
77. Сутність державної регіональної політики, її зв'язок з адміністративно-територіальною реформою в державі.
78. Цілі, завдання та пріоритети фінансової політики на місцевому рівні та державної регіональної політики.
79. Необхідність зростання та зближення рівнів економічного і соціального розвитку регіонів України.
80. Запровадження єдиних загальнодержавних мінімальних соціальних стандартів.
81. Забезпечення соціального захисту в незалежності від економічних можливостей регіону.
82. Фінансово-економічні засади регіональної політики, розширення повноважень місцевих органів влади.
83. Розмежування та збалансування повноважень і відповідальності центральних та місцевих органів влади у сфері надання бюджетних послуг.
84. Система фінансового вирівнювання: її необхідність та об'єктивні критерії побудови.
85. Державне сприяння розвитку депресивних регіонів. Законодавче закріплення статусу депресивного регіону. Спрямованість державної підтримки депресивної території.
86. Головні напрями державного сприяння економічному і соціальному розвитку регіонів. Удосконалення регіональної структури.
87. Програма економічного і соціального розвитку в регіоні.
88. Основні напрями удосконалення територіальної організації влади і місцевого самоврядування: конституційний, законодавчий, адміністративно-правовий, фінансово-економічний.
89. Європейська хартія місцевого самоврядування про основні принципи організації місцевих фінансів.
90. Бюджетний федералізм як принцип побудови фінансів місцевого самоврядування в розвинутих країнах.
91. Форми та методи фінансового забезпечення місцевого самоврядування в зарубіжних країнах.
92. Види, принципи та інструменти взаємодії державного та місцевих бюджетів у зарубіжних країнах.

93. Світовий досвід надання бюджетних трансфертів місцевим органам влади

1. Місцеві фінанси – це:

1. Система формування, розподілу і використання грошових та інших фінансових ресурсів для забезпечення державними органами влади покладених на них функцій і завдань, як власних так і делегованих;
2. Система формування, розподілу і використання грошових та інших фінансових ресурсів для забезпечення місцевими органами влади покладених на них функцій і завдань, як власних так і делегованих;
3. Система грошових фондів, зосереджених у руках держави і призначених для виконання властивих їй функцій, а також сукупність форм і методів, за допомогою яких ці функції реалізуються;
4. Центральна підсистема фінансової системи країни, через яку здійснюється вплив держави на економічний та соціальний розвиток країни.

2. Закріплені доходи – це:

1. Доходи, які закріплені за певним бюджетом;
2. Загальна сума доходу платника податку на прибуток від усіх видів діяльності, отриманого (нарахованого) протягом звітного періоду в грошовій, матеріальній або нематеріальній формах як на території України, так і за її межами;
3. Головне джерело наповнення місцевих бюджетів;
4. Є основою самостійності місцевих бюджетів;
5. Повністю або частково (в %) зараховуються у певні види бюджетів безстроково або на довготерміновій основі органів;
6. Для їх включення непотрібне рішення органів вищої ради.

3. До місцевих фінансових інститутів відносять:

1. Громадські послуги;
2. Міністерство фінансів України;
3. Позабюджетні валютні, цільові фонди;
4. Кабінет Міністрів України;
5. Місцеві податки і збори;
6. Самостійні місцеві бюджети;
7. Комунальний кредит.

4. До основних теорій місцевого оподаткування належать:

1. Теорія поворотної послуги;
2. Неоінституційна теорія фінансування;
3. Теорія іррелевантності;
4. Теорія, яка не розрізняє природи державних і місцевих податків.

5. Фінансові стосунки комунальних підприємств з місцевими бюджетами пов'язані з:

1. Відшкодуванням різниці у тарифах (дотації)
2. Формування доходів від місцевих позик;
3. Відшкодуванням витрат на комунальні послуги пільговим категоріям населення;
4. Посилення прозорості використання бюджетних коштів;
5. Додатковими виплатами населенню на покриття витрат по оплаті житлово-комунальних послуг;
6. Виділенням коштів на розвиток комунальних підприємств.

6. Основними концепціями організації внутрішніх міжурядових фінансових відносин є:

1. Бюджетний федералізм;
2. Концепція поворотної послуги;
3. Бюджетний унітаризм;
4. Неоінституційна теорія фінансування;
5. Концепція субсидарності.

7. Міжбюджетні трансферти поділяються на:

1. Внутрішні, зовнішні;
2. Гарантовані, негарантовані;
3. Дотації вирівнювання, субвенції, кошти, що передаються до Державного бюджету України та місцевих бюджетів з інших місцевих бюджетів; інші дотації;
4. Дотації вирівнювання, субвенції;
5. Вірної відповіді немає.

8. Компетенція місцевих органів влади в галузі фінансів це:

1. Складання, затвердження й виконання бюджету;
2. Організація бюджетного процесу;
3. . Зменшення обсягу доходів над кошиком видатків бюджетів місцевого самоврядування;
4. Утворення позабюджетних валютних та цільових фондів;
5. Передавання коштів з Державного бюджету України обласним і районним бюджетам
6. Встановлення місцевих податків і зборів;
7. Встановлення комунальних платежів;
8. Вирішення інших фінансових питань;
9. Коло повноважень якими вони наділяються для виконання покладених на них функцій.

9. Рівень фінансової автономії місцевих органів влади може бути визначено такими кількісними показниками:

1. Показник питомої ваги видатків на реалізацію власних повноважень. місцевих органів влади;
2. Показник питомої ваги обов'язкових видатків;

3. Показник питомої ваги доходів місцевих бюджетів від місцевих податків і зборів;
4. Показник питомої ваги власних доходів у доходах місцевих бюджетів;
5. Показник питомої ваги власних і закріплених доходів у доходах місцевих бюджетів;
6. Показник питомої ваги власних і закріплених доходів у видатках місцевих бюджетів;
7. Показник питомої ваги доходів місцевих бюджетів від місцевих податків і зборів;
8. Показник питомої ваги незв'язаних субсидій у доходах місцевих органів влади.

10. Коефіцієнт податкоспроможності адміністративно-територіальної одиниці визначається :

1. Відношенням податкоспроможності окремої території до середньої податкоспроможності у межах країни;
2. Відношенням середньої податкоспроможності у межах країни до податкоспроможності окремої території ;
3. Добутку середнього по країні доходу, котрий підлягає оподаткуванню на душу населення та коефіцієнта, що відображає загальний рівень питомих витрат місцевої влади.

11. Головними суб'єктами фінансових відносин на місцевому рівні є:

1. територіальна громада та органи місцевого самоуправління;
2. Верховна Рада України;
3. Кабінет Міністрів України;
4. Міністерство фінансів України;
5. Вірна відповідь: (1- 4).

12. Які інструменти бюджетного регулювання використовують в Україні:

1. власні доходи;
2. бюджетні обмеження;
3. іноземні інвестиції;
4. відсоткові відрахування від загальнодержавних податків і доходів;
5. бюджетні трансферти;
6. бюджетні позички;
7. вірна відповідь (1, 4-6);
8. вірна відповідь (1-6).

13. Коефіцієнт вирівнювання - це:

1. коефіцієнт, що застосовується при розрахунку необхідного обсягу фінансування підприємств місцевого господарства;
2. коефіцієнт, що застосовується при розрахунку обсягу дотації вирівнювання, з метою зміцнення доходної бази бюджетів місцевого самоврядування;

3. коефіцієнт, що застосовується при розрахунку потреб на здійснення міжнародної діяльності органами бюджетів місцевого самоврядування;
4. коефіцієнт, що забезпечує однаковий рівень заробітної плати робітникам бюджетних установ на території різних адміністративно-територіальних одиниць.

1. Підібрати відповідні ставки до кожного податку і збору

A.	Єдиний податок	1. 6%
B.	Податок на нерухоме майно відмінне від земельної ділянки	2. 20%
C.	Збір за місця паркування транспортних засобів	3. 0,03%
D.	Туристичний збір	4. 1%
		5. 10%
		6. 0,15%
		7. 2 %
		8. 2,7%
		9. 1%

2. Суб'єктом місцевих фінансів є фінансові ресурси, що мобілізуються, розподіляються та використовуються місцевими органами влади для виконання покладених на них функцій та завдань:

1	так;
2	ні.

3. Система економічних відносин, пов'язаних із формуванням централізованих та децентралізованих фондів коштів і використанням їх на забезпечення соціальних потреб та економічного розвитку території – це.....

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

4. Які види бюджетів відносяться до бюджетів місцевого самоврядування:

1	обласні бюджети
2	бюджети районів у містах
3	районні бюджети
4	бюджети міст районного значення
5	бюджети територіальних громад сіл

5. Органами місцевого самоврядування є:

1	Сільські ради,
2	фінансове управління;
3	Районна державна адміністрація
4	виконавчі органи рад;

6. Які з названих податків і зборів відносяться до місцевих:

1	комунальний податок;
2	плата за землю;
3	ринковий збір
4	збір за видачу дозволу на розміщення об'єктів торгівлі та сфери послуг;
5	єдиний податок;
6	туристичний збір;
7	податок на нерухомість, відмінне від земельної ділянки.

7. Місцеві органи самоврядування мають право:

1	щоквартальне подання раді письмових звітів про хід і результати виконання бюджету
---	---

2	надавати позички іншому бюджету
3	створювати позабюджетні фонди
4	самостійно розробляти, затверджувати і виконувати свої місцеві бюджети

8. Норматив податку з доходів фізичних осіб, що зараховується до доходів бюджетів міст республіканського (є Автономній Республіці Крим) та обласного значення, складає.....:

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

9. До доходів бюджетів сіл, селищ та міст районного значення, що не враховуються у визначенні обсягу міжбюджетних трансфертів, відносяться:

1	податок з доходів фізичних осіб;
2	плати за землю;
3	податок на прибуток комунальної форми власності;
4	плата за ліцензії на певні види господарської діяльності;
5	єдиний податок для суб'єктів малого підприємництва;
6	державне мито.

10. Відповідно принципу субсидіарності з урахуванням критеріїв повноти надання послуг та наближення її до безпосереднього споживача видатки поділяються на:

1	Регульовані;
2	Затрати матеріальних, трудових та грошових ресурсів, які використовуються для поповнення та приросту основних фондів;
3	Видатки, які розташовані найближче до споживача і фінансуються з бюджетів сіл, селищ, міст та їх об'єднань.

11. Що таке бюджетний запит?

1	документ, в якому встановлюється розподіл доходів та фінансування бюджету;
2	плановий документ, який визначає обсяг, цільове спрямування та проквартальний розподіл коштів, які виділяються з бюджету на проведення соціально-культурних заходів, господарського та культурного будівництва;
3	план формування та використання фінансових ресурсів для забезпечення завдань і функцій;
4	підготовлений розпорядником бюджетних коштів документ, який містить пропозиції з відповідним обґрунтуванням щодо обсягу бюджетних коштів.

12. До видатків, які здійснюються з бюджетів сіл, селищ, міст районного значення та враховуються при визначенні обсягу міжбюджетних трансфертів, належать видатки на:

1	органи місцевого самоврядування;
2	соціальний захист та соціальне забезпечення;
3	дошкільну освіту;
4	профтехнічна освіта;
5	вища освіта;
6	школи-дитячі садки;
7	лікарні широкого профілю.

13. Бюджетне регулювання - це:

1	надання коштів з місцевих бюджетів державному бюджету для збалансування доходів і видатків державного бюджету;
2	надання коштів з державного бюджету місцевим бюджетам для збалансування доходів і видатків усіх бюджетів;
3	надання коштів з місцевих бюджетів іншим місцевим бюджетам у формі субсидій;
4	надання коштів з місцевих бюджетів іншим місцевим бюджетам у формі дотацій.

14. Методи бюджетного регулювання:

1	надання бюджетних трансфертів;
2	балансовий;
3	моделювання;
4	установлення надбавок до загальнодержавних податків.

15. Дотації для вирівнювання бюджетів районів у містах, сіл, селищ, міст районного значення та їх об'єднань надаються:

1	з Державного бюджету;
2	з місцевих бюджетів;
3	з бюджетів міст Києва і Севастополя, міст республіканського і обласного значення;
4	заборонені Бюджетним кодексом України.

16. Метою горизонтального бюджетного регулювання є:

1	забезпечення необхідними доходними джерелами бюджетів різних рівнів відповідно до діючого порядку розмежування
2	повноважень між органами державної влади та місцевого самоврядування;
3	розподіл видатків між бюджетами і надання їм доходів, достатніх для фінансування визначених видатків;
4	ліквідація відмінностей у рівнях бюджетної забезпеченості в розрізі бюджетів місцевого самоврядування (міських за категоріями міст, селищних та сільських);

17. Індекс відносної податкоспроможності дорівнює:

1	добутку середньодушового кошика доходів місцевого самоврядування і середнього по Україні обсягу середньодушового кошика доходів;
2	різниці середнього по Україні обсягу середньодушового кошика доходів і середньодушового кошика доходів місцевого самоврядування;
3	частці від ділення середньодушового кошика доходів місцевого самоврядування на середній по Україні обсяг середньодушового кошика доходів;
4	сумі середньодушового кошика доходів місцевого самоврядування та середньому по Україні обсягу середньодушового кошика доходів.

18. У який термін за рішенням відповідної ради затверджуються обласні та районні бюджети:

1	не пізніше, ніж у 2-тижневий термін після прийняття проекту Закону про Державний бюджет у третьому читанні;
2	у місячний термін після затвердження бюджету Автономної Республіки Крим, міст Києва та Севастополя;

3	не пізніше, ніж у 2-тижневий термін після офіційного опублікування Закону про Державний бюджет України;
4	у 2-місячний термін після прийняття проекту Закону про Державний бюджет України?

19. Який орган державної влади чи місцевого самоврядування затверджує місцевий бюджет:

1	Кабінет Міністрів України;
2	виконавчі комітети;
3	облдержадміністрація;
4	місцеві ради.

20. Місцевий фінансовий орган - це:

1	установа, яка, відповідно до законодавства України, організовує та здійснює функції по складанню, виконанню місцевих бюджетів, контролю за витрачанням коштів розпорядниками бюджетних коштів;
2	установа (організація), що фінансується з місцевого бюджету;
3	установа, яка здійснює функції по фінансуванню місцевих бюджетів;
4	усі відповіді правильні.

21. Чи мають право органи місцевого самоврядування отримувати короткотермінові позички в межах поточного бюджетного періоду:

1	ні;
2	так, терміном до 1 місяця;
3	так, терміном до 3 місяців;
4	так, терміном до 6 місяців.

22. До підприємств комунальної власності, які частково утримуються з місцевих бюджетів, належать:

1	житлово-комунальне і транспортне господарство;
2	заклади освіти, охорони здоров'я, соціального забезпечення, спорту, фізичної культури, туризму;
3	ремонтні, ремонтно-будівельні підприємства, проектні організації;
4	заклади культури.

23. Від яких чинників залежить сума квартирної плати:

1	від кількості осіб, що проживають у квартирі;
2	від кількості повнолітніх осіб, що проживають у приміщенні;
3	від кількості неповнолітніх осіб, що проживають у приміщенні?
4	від розмірів середньорічної житлової площі і середньої ставки плати за 1 кв. м;

24. Дорожнє господарство відноситься до:

1	підприємств комунального обслуговування;
2	санітарно-технічних підприємств;

3	підсобних промислових та ремонтних підприємств, що обслуговують потреби комунального господарства.
4	підприємств по створенню зовнішнього благоустрою;

25. Невідповідність між: обсягами фінансових ресурсів певного органу місцевого самоврядування і обсягами завдань та обов'язків, які на нього покладаються, - це:

1	горизонтальний фіскальний дисбаланс;
2	бюджетний дефіцит;
3	вертикальний фіскальний дисбаланс.

26. Стратегічне управління місцевими фінансами - це:

1	діяльність щодо перевірки правильності розподілу створеної вартості, утворення і витрачання фондів грошових коштів, цільового використання коштів;
2	діяльність, що виражається в установленні обсягів фінансових ресурсів адміністративно-територіальних одиниць на перспективу для реалізації цільових програм, пов'язаних з піднесенням економіки регіонів України, проведенням її структурної перебудови, розвитком АПК, а також вирішенням соціальних проблем;
3	діяльність, що полягає в маневруванні наявними фінансовими ресурсами органів місцевого самоврядування, залученні до даткових коштів, ефективному витрачанні наявних грошових засобів;
4	регламентована нормами і права діяльність, пов'язана зі складанням, розглядом, затвердженням бюджетів, їх виконанням, розглядом звітів про виконання бюджетів, що становлять бюджетну систему України.

27. Кому підпорядковуються місцеві фінансові органи?

1	вищестоячому фінансовому органу;
2	державним адміністраціям;
3	місцевим радам;
4	усі відповіді правильні.

28. Протягом фінансового року Міністерство фінансів в сфері фінансового контролю:

1	здійснює контроль за дотриманням бюджетного законодавства на кожній стадії бюджетного процесу;
2	здійснює контроль за відповідністю бюджетному законодавству показників затверджених бюджетів, бюджетного розпису та кошторисів бюджетних установ;
3	обліковує всі доходи і видатки, здійснює моніторинг виконання бюджету;
4	перевіряє використання бюджетних коштів Державного бюджету;
5	перевіряє відповідність процедурам обліку і ефективність використання ресурсів місцевими органами.

29. У якій країні основою доходної бази місцевих бюджетів є субсидування:

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

30. Визначити суму власних доходів бюджету міста районного значення (в тис. грн):

податки з доходів фізичних осіб - 25552;

єдиний податок - 188;

туристичний збір - 64;

податок на прибуток підприємств, що належать до комунальної власності - 340;

державне мито - 32;
 кошти від реалізації безхазяйного майна - 95;
 кошти від відшкодування втрат лісгосподарського і сільськогосподарського виробництва - 5;
 плата за ліцензії за певні види господарської діяльності - 3485.

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь)

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

ОС <u>Бакалавр</u> спеціальність <u>Фінанси, банківська</u> <u>справа та стахування</u>	Кафедра <u>фінансів</u> <u>2020-2021 навч. рік</u>	ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 29 з дисципліни <u>Місцеві фінанси</u>	Затверджую Зав. кафедри _____ (підпис) <u>Давиденко Н.М.</u> <u>2 червня 2020 р.</u>
--	---	--	--

1. Бюджет розвитку місцевих бюджетів: суть, джерела формування та напрями використання.
2. Сутність та повноваження головних розпорядників коштів місцевого бюджету.

1. Суб'єктом місцевих фінансів є фінансові ресурси, що мобілізуються, розподіляються та використовуються місцевими органами влади для виконання покладених на них функцій та завдань:

1	так;
2	ні.

2. Які види бюджетів відносяться до бюджетів місцевого самоврядування:

1	обласні бюджети
2	бюджети районів у містах
3	районні бюджети
4	бюджети міст районного значення
5	бюджети територіальних громад сіл

3. Які з названих податків і зборів відносяться до місцевих:

1.	комунальний податок;
2.	плата за землю;
3.	ринковий збір;
4.	збір за паркування транспортних засобів;
5.	податок з доходів фізичних осіб;
6.	єдиний податок;
7.	туристичний збір;
8.	фіксований сільськогосподарський податок;
9.	податок на прибуток;
10.	податок на нерухомість.

4. Норматив податку з доходів фізичних осіб, що зараховується до доходів бюджетів міст обласного значення, складає:

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь)

5. Знайдіть які складові входять до складу місцевих фінансових інститутів та системи фінансового самоврядування в Україні

А. Місцеві фінансові інститути	1. Територіальні громади;
	2. Виконавчі органи сільських, селищних, міських рад;
В. Система місцевого самоврядування	3. Місцеві податки і збори;
	4. Сільські, селищні, міські ради;
	5. Районні та обласні ради;
	6. Цільові фонди органів місцевого самоврядування;
	7. Місцеві запозичення, комунальний кредит.

6. До видатків, які здійснюються з бюджетів сіл, селищ, міст районного значення належать видатки на:

1	органи місцевого самоврядування;
2	соціальний захист та соціальне забезпечення
3	дошкільну освіту;
4	профтехнічна освіта;
5	вища освіта;
6	школи-дитячі садки;
7	лікарні широкого профілю.

7. Методи бюджетного регулювання:

1	надання бюджетних трансфертів;
2	балансовий;
3	моделювання;
4	установлення надбавок до загальнодержавних податків.

8. Метою горизонтального бюджетного регулювання є:

1	забезпечення необхідними доходними джерелами бюджетів різних рівнів відповідно до діючого порядку розмежування повноважень між органами державної влади та місцевого самоврядування;
2	розподіл видатків між бюджетами і надання їм доходів, достатніх для фінансування визначених видатків;
3	ліквідація відмінностей у рівнях бюджетної забезпеченості в розрізі бюджетів місцевого самоврядування (міських за категоріями міст, селищних та сільських).

9. Чи мають право органи місцевого самоврядування отримувати короткотермінові позички в межах поточного бюджетного періоду:

1	ні;
2	так, терміном до 1 місяця;
3	так, терміном до 3 місяців;
4	так, терміном до 6 місяців.

10. До підприємств комунальної власності, які частково утримуються з місцевих бюджетів, належать:

1.	житлово-комунальне і транспортне господарство;
----	--

2.	заклади освіти, охорони здоров'я, соціального забезпечення, спорту, фізичної культури, туризму;
3.	ремонтні, ремонтно-будівельні підприємства, проектні організації;
4.	заклади культури.

Задача. Визначити суми доходів, які зарахуються до Загального фонду бюджету міста обласного значення, якщо на казначейський рахунок відповідного бюджету надійшли наступні суми доходів (тис. грн.):

- Рентна плата за користування надрами для видобування корисних копалин місцевого значення 214;
- Податок на доходи фізичних осіб – 360
- Кошти від відшкодування втрат сільськогосподарського і лісогосподарського виробництва - 78;
- Відрахування вартості питної води суб'єктами підприємницької діяльності – 85.
- Місцеві податки і збори, що зараховуються до бюджетів місцевого самоврядування - 312;
- Плата за ліцензії на певні види господарської діяльності та сертифікати - 52;
- Акцизний податок з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлю підакцизних товарів - 156;
- Надходження дивідендів, нарахованих на акції господарських товариств, що є у власності відповідної територіальної громади – 56.

8. Методи навчання

Викладання даної дисципліни проводиться із застосуванням лекцій, семінарських(практичних) занять, ділові ігри. Застосовуються методи проблемного навчання:

- проблемний виклад матеріалу
- частково-пошуковий
- дослідницький(при написанні рефератів, магістерських робіт)

9. Форми контролю

Іспит

Готуючись до іспиту, студент самостійно здійснює систематизацію вивченого матеріалу, а також інших тем і питань для самостійного опрацювання, які включено до програми курсу “Місцеві фінанси”.

Іспит проводиться за розкладом екзаменаційної сесії. Екзамени проводяться комісією у складі: лектор потоку, викладачі, що проводять семінарські заняття. Іспити в письмовій формі проводяться за єдиними білетами, які складаються кафедрою. Кожен білет має свій номер. На іспит виносяться вузлові питання,

завдання, що потребують творчої відповіді та уміння систематизувати отримані знання і застосовувати їх при вирішенні аналітичних завдань тощо.

10. Розподіл балів, які отримують студенти. Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 27.12.2019 р. № 1371)

Оцінка національна	Рейтинг здобувача вищої освіти, бали
Відмінно	90-100
Добре	74-89
Задовільно	60-73
Незадовільно	0-59

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни **Рдис** (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи **Рнр** (до 70 балів): **Рдис = Рнр + Раг.**

11. Методичне забезпечення

1. Олійник Л.А. Навчально-методичний посібник з дисципліни «Місцеві фінанси» для самостійного вивчення курсу і завдання для студентів з різними формами навчання ОКР «Бакалавр» напряму підготовки «Фінанси і кредит». – К.: ЗАТ «Нічлава», 2011 рік. - 218 с.

2. Олейник Л.А. Учебно-методическое пособие с дисциплины «Местные финансы» для самостоятельного изучения курса и задания для студентов русскоязычных групп ОКР «Бакалавр» направления подготовки 6.030508 «Финансы и кредит». К.: СПД Красновид С.О, 2011 год. - 294 с.

3. Олійник Л.А. Навчально-методичний посібник до вивчення дисципліни «Місцеві фінанси» для студентів ОКР «Бакалавр» напряму підготовки 6.030508 «Фінанси і кредит» – К.: ЦП «Компринт», 2014 рік. - 298 с.

4. Олійник Л.А. Конспект лекцій до вивчення дисципліни «Місцеві фінанси» для студентів ОКР «Бакалавр» напряму підготовки 6.030508 «Фінанси і кредит» – К.: ЦП «Компринт», 2014 рік. - 141 с.

5. Олійник Л.А. Методичні рекомендації з вивчення дисципліни «Місцеві фінанси» для студентів ОКР «Бакалавр» напряму підготовки 6.030508 «Фінанси і кредит» – К.: ЦП «Компринт», 2014 рік. - 82 с.

6. Oliynik L.A. Local Finance (Educational and Methodological Recommendations for students of speciality 6.030508 Finance and Credit) – К.: «Компринт», 2015 – 155 p.

7. Олійник Л.А. Методичні вказівки з вивчення дисципліни «Місцеві фінанси» для студентів освітнього ступеню «Бакалавр» напряму підготовки

6.030508 «Фінанси і кредит» скороченого терміну навчання. – К.: ЦП «Компринт», 2015 рік. - 201 с.

8. Олійник Л.А. Практикум з дисципліни «Місцеві фінанси» для студентів напряму підготовки 6.030508 «Фінанси і кредит» – К.: ЦП «Компринт», 2016 рік. - 151 с.

9. Олійник Л.А. Методичні вказівки з вивчення дисципліни для студентів освітнього ступеня «Бакалавр» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». – К.: ЦП «Компринт», 2017 рік. - 137 с.

10. Олійник Л.А., Мрачковська Н.К. Робочий зошит з дисципліни «Місцеві фінанси» для студентів спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». – К.: ЦП «Компринт», 2019 рік. - 90 с.

12. Рекомендована література

Основна

1. Бондарук Т.Г. Місцеві фінанси: Навч. посібник / Т.Г. Бондарук. – К.: ДП «Інформ.-аналіт. агентство, 2013. – 529 с.
2. Владимиров К.М., Чуйко Н.І., Рогальський О.Ф. Місцеві фінанси: навчальний посібник. – Херсон: Олдіплюс; 2006 – 352 с.
3. Власюк Н.І., Мединська Т.В., Мельник М.І. Місцеві фінанси: Навчальний посібник / Н.І. Власюк, Т.В. Мединська, М.І. Мельник. – К.: Алерта, 2011. – 328 с.
4. Дем'янчук О.І. Місцеві фінанси: Навч. посібник / О.І. Дем'янчук. – Острог: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2013. – 340 с.
5. Євдокімова М.О. Місцеві фінанси: Навч. посібник / М.О. Євдокімова; ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. – Х., 2014. – 343 с.
6. Зеліско І.М., Олійник Л.А. Місцеві фінанси: навчальний посібник. / І.М. Зеліско, Л.А. Олійник. – К.: ЦП «КОМПРИНТ», 2017. – 272 с.
7. Зеліско І.М., Олійник Л.А. Місцеві фінанси: навчальний посібник. / І.М. Зеліско, Л.А. Олійник. – К.: ЦП «КОМПРИНТ», 2019. – 300 с.
8. Кириленко О. П. Місцеві бюджети України (історія, теорія, практика) // Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. — К.: НІОС, 2000. — 381 с.
9. Клець Л.Є. Бюджетний менеджмент. Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 640 с.
10. Романенко О.Р. Фінанси: Підручник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 312 с.
11. Шабінська С. А. Місцеві фінанси [Текст] : навч.-метод. посібник для аудиторної і самостійної роботи студ. з різними формами навчання освітньо-кваліфікаційних рівнів "Спеціаліст" і "Магістр" з напряму підготовки "Фінанси" (за вимогами кредитно-модульної системи) / С. А. Шабінська;

Харківський національний аграрний ун-т ім. В.В.Докучаєва. - Х. : [б.в.], 2007. - 117 с.

Допоміжна

12. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
13. Всесвітня декларація місцевого самоврядування // Місцеве та регіональне самоврядування України. – К., 1994. – Вип. 1–2 (6–7). – С. 65–69.
14. Декларация о принципах местного самоуправления в государствах – участниках Содружества: Межпарламентская ассамблея государств – участников Содружества Независимых Государств // Вестн. Межпарламент. ассамблеи. – СПб., 1993. – № 1. – С. 160–164.
15. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо добровільного приєднання територіальних громад» від 09.02.2017 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1851-19>
16. Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» від 23. 02. 2006 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://rada.gov.ua/>
17. Закон України «Про депозитарну систему України» від 06. 07. 2012 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5178-17>
18. Закон України «Про державне регулювання ринку цінних паперів» від 30. 10. 1996 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://rada.gov.ua/>
19. Закон України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» від 05.02.2015 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/157-19>
20. Закон України «Про місцеві вибори» від 14.07.2015 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/595-19>
21. Конституція України. — К.: Вікар, 1996. — 64 с.
22. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
23. Порядок № 11 та Умови надання медичної субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам, затверджені постановою КМУ від 23.01.2015 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/11-2015-%D0%BF>
24. Порядок № 6 та Умови надання освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам, затверджені постановою КМУ від 14.01.2015 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/11-2015-%D0%BF>
25. Порядок № 7 та Умови надання субвенції на підготовку робітничих кадрів з державного бюджету місцевим бюджетам, затверджені постановою КМУ від 14.01.2015 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/11-2015-%D0%BF>

26. Порядок казначейського обслуговування державного бюджету за витратами, затверджений наказом Мініну від 24.12.2012 р. № 1407. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1132-2010-%D0%BF>
27. Порядок перерахування міжбюджетних трансфертів, затверджений постановою КМУ від 15.12.2010 р. № 1132. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1132-2010-%D0%BF>
28. Порядок казначейського обслуговування місцевих бюджетів від 12.09.2012 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1569-12>
29. Постанова КМУ № 117 «Про здійснення попередньої оплати товарів, робіт і послуг, що закуповуються за бюджетні кошти» від 23.04.2014 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://rada.gov.ua/>
30. Постанова КМУ № 65. «Про економію державних коштів та недопущення втрат бюджету» від 01.03.2014 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://rada.gov.ua/>
31. Про ратифікацію Європейської хартії місцевого самоврядування: Закон України від 15.07.1997 р. // Відомості ВРУ. – 1997. – № 38. – С. 36–78.
32. Про Державний бюджет України на відповідний рік: Закон України . – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://rada.gov.ua/>
33. Про затвердження Положення про порядок здійснення емісії облігацій внутрішніх місцевих позик та їх обігу від 29.04.2014 № 578. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0570-14>
34. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 1997 р. // <http://portal.rada.gov.ua/rada/control/uk/index>.
35. Бечко П.К., Ролінський О.В. Місцеві фінанси. Навч. пос. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 192 с.
36. Бюджетний моніторинг: Аналіз бюджету за 2016 рік / Зубенко В.В., Самчинська І.В., Рудик А.Ю., та ін.; ІБСЕД, Проект «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи», USAID. – К., 2017. – 92 с.
37. Бюджетний процес і міжбюджетні відносини на рівні місцевих бюджетів району: Навч. посіб. / С.І. Мельник, В. Серск, С.Б. Ільїних та ін. – К.: Міленіум, 2003. – 266 с.
38. Кириленко О. П. Місцеві бюджети України (історія, теорія, практика) // Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. — К.: НІОС, 2000. — 381 с.
39. Кириленко О.П. Місцеві фінанси: Навч. посіб. – Тернопіль: Астон, 2004. – 140с.
40. Клець Л.Є. Бюджетний менеджмент. Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 640 с.
41. Лопушинський І.М. Бюджет і бюджетний процес на рівні місцевого самоврядування в Україні: навчальний посібник / І.М. Лопушинський. А.В, Странніков. К.: ІПО, 2011. – 292 с.
42. Луніна І.О. Формування місцевих бюджетів на основі принципу еквівалентності: шлях до ефективної бюджетної системи України / І. О. Луніна // Фінанси України. – 2010. - №9 – С.14 -19.
43. Местное финансирование в Европе / Изд. Совета Европы. – Б. м., 1997. – 158 с.

44. Місцеві фінанси [Текст] : навч.-метод. посібник для самостійного вивчення дисципліни / М. А. Гапонюк [та ін.] ; Державний вищий навчальний заклад "Київський національний економічний ун-т ім. Вадима Гетьмана". - К. : КНЕУ, 2008. - 265 с.
45. Місцеві фінанси у схемах і таблицях [Текст] : навч. посіб. / [М. А. Гапонюк та ін.] ; за заг. ред. В. М. Федосова ; Держ. вищ. навч. закл. "Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана". - К. : КНЕУ, 2010. - 601 с. : рис., таб.
46. Місцеві фінанси: Навч.-метод. Посібник для самост. вивч. дисц. / М.А. Гапонюк, В.П. Яцюта, А.Є. Буряченко, А.А. Славкова. – К.: КНЕУ, 2002. – 184 с.
47. Олійник Л.А. Вплив податкової реформи на формування доходної бази місцевих бюджетів / Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. – 2012. – Вип. VIII.
48. Олійник Л.А. Проблеми формування бюджетів місцевого самоврядування в сучасних умовах / Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2012. - №177, ч.1.
49. Олійник Л.А. Формування доходів місцевих бюджетів / Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. – 2009. – Вип. V. – С. 316 – 322.
50. Олійник Л.А. Формування фінансових ресурсів органами місцевого самоврядування / Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2011. - №163, ч.1.
51. Оспіщев В. І. Місцеві фінанси [Текст] : навч.-метод. посіб. для самостійного вивч. дисципліни / В. І. Оспіщев, Н. І. Кропівцова ; Харків. держ. ун-т харчування та торгівлі. - Х. : ХДУХТ, 2009. - 166 с. : рис., табл.
52. Рева Т.М., Ковальчук К.Ф., Кучкова Н.В. Місцеві фінанси. Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 208 с.
53. Стігліц Джозеф Е. Економіка державного сектора: пер. з англ. – К.: Основи, 1998. – 854с.
54. Сунцова О.О. Місцеві фінанси: Навчальний посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005. – 560 с.
55. Хартія українських міст / Асоціація міст України. – К.: 1997. – 29 с.

13. Інформаційні ресурси

56. Офіційний веб-сайт асоціації міст України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.auc.org.ua/>
57. Офіційний веб-сайт Верховної ради України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://rada.gov.ua/>
58. Офіційний веб-сайт Всеукраїнської асоціації сільських та селищних рад [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uaror.org.ua/>
59. Офіційний веб-сайт Державної казначейської служби України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/index>
60. Офіційний веб-сайт Міністерства розвитку громад та територій України. URL: <https://www.minregion.gov.ua/about/>
61. Офіційний веб-сайт Української асоціації районних та обласних рад [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uaror.org.ua/>
62. <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1933>

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ТА ЗАВДАННЯ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Домашнє завдання є важливим елементом вивчення дисципліни. Її метою є здобуття навичок самостійної роботи з літературними джерелами, нормативно-законодавчими актами, що регулюють питання місцевих фінансів

Домашнє завдання виконується у вигляді реферату, що містить такі розділи: вступ, основну частину висновки, список використаної літератури, додатки. Обсяг роботи має становити 10-15 сторінок друкованого тексту з інтервалом 1,5.

Викладати матеріал необхідно чітко, логічно. Приводячи в тексті цитати або цифрові дані необхідно посилатися на їх джерело.

Домашнє завдання здається не пізніше, як за тиждень до початку сесії. Після рецензування роботи студент повинен ознайомитись із зауваженнями викладачами та дати на них відповідь. Без зарахованої контрольної роботи (домашньої чи аудиторної) студент до іспиту (заліку) не допускається.

Підготовка реферату полягає в закріпленні та поглибленні теоретичних знань, отриманих студентом у процесі вивчення курсу, виробленні уміння самостійно працювати з навчальною, спеціальною літературою і статистичними матеріалами, робити узагальнення і висновки.

В ході виконання домашнього завдання студент повинен вивчити законодавчі акти, літературні джерела, статистичні та інші матеріали в яких розглядаються питання обраної теми. Отже, мета контрольної роботи полягає в напрацюванні навичок самостійного розв'язання практичних проблем з наукових позицій і письмового викладу отриманих результатів.

Для цього студенти самостійно обирають тему роботи відповідно до переліку, наведеного нижче. При цьому теми робіт **не повинні повторюватись** у групі студентів.

Тематика рефератів для виконання домашнього завдання

1. Порядок складання доходів місцевих бюджетів.
2. Порядок складання видатків місцевих бюджетів.
3. Методика розрахунку закріплених та регулюючих доходів та їх вплив на формування доходів місцевих бюджетів.
4. Порядок планування податкових, неподаткових надходжень, доходів від операцій з капіталом та трансфертів
5. Методика розрахунку дотації вирівнювання місцевих бюджетів.
6. Розрахунок субвенцій та субсидій в місцевих бюджетах.
7. Вдосконалення розрахунків місцевих бюджетів з державним бюджетом.
8. Особливості взаємодії бюджетів АРК з державним бюджетом України.
9. Особливості взаємодії бюджету міста Києва з державним бюджетом.
10. Розрахунок коефіцієнтів вирівнювання між бюджетних трансфертів.
11. Фінансове регулювання місцевих бюджетів
12. Порядок складання розпису доходів і видатків місцевих бюджетів.
13. Порядок фінансування власних і делегованих повноважень.

14. Система розподілу доходів між ланками бюджетної системи.
15. Порядок оформлення та розміщення місцевих позик.
16. Бюджетний запит та розрахунки до його складання в закладах освіти.
17. Бюджетний запит та розрахунки до його складання в закладах охорони здоров'я.
18. Порядок розрахунку мінімального обсягу фінансових ресурсів місцевих органів самоуправління для виконання власних повноважень
19. Порядок розрахунку обсягу фінансових ресурсів необхідних для виконання делегованих повноважень.
20. Планування поточних видатків місцевих бюджетів.
21. Планування видатків на соціальний захист і соціальне забезпечення населення.
22. Планування видатків на соціально-культурну сферу.
23. Планування видатків на житлове господарство.
24. Планування видатків на фінансування пасажирського транспорту.
25. Планування видатків на утримання органів влади.
26. Планування видатків на благоустрій міст, сіл та селищ.
27. Планування видатків бюджету розвитку.
28. Порядок складання кошторисів та планів фінансування бюджетних установ.
29. Планування доходів житлових підприємств.
30. Планування видатків житлових підприємств.
31. Планування доходів комунальних підприємств.
32. Планування видатків комунальних підприємств.
33. Планування дотацій житловим підприємствам з місцевих бюджетів.
34. Планування дотацій комунальним підприємствам з місцевих бюджетів.
35. Порядок планування чисельності працівників та фонду заробітної плати в підприємствах житлового господарства.
36. Порядок планування чисельності працівників та фонду заробітної плати в комунальних підприємствах.
37. Планування витрат на технічне обслуговування житлових будинків.
38. Планування витрат на ремонт житлового фонду.
39. Планування витрат на вивезення сміття.
40. Планування матеріальних витрат в житлово-комунальних підприємствах
41. Планування витрат на електроенергію на освітлення сходових кліток, роботу ліфтів та на власні потреби.
42. Планування чисельності та витрат на заробітну плату в транспортних підприємств.
43. Планування доходів транспортних підприємств.
44. Планування дотацій транспортним підприємствам.
45. Планування витрат на паливно-мастильні матеріали.
46. Планування витрат на придбання електроенергії
47. Планування фондів економічного стимулювання в житлово-комунальних підприємствах.
48. Розподіл прибутку в підприємствах місцевого господарства.
49. Планування собівартості в житлово-комунальних підприємствах.
50. Планування прибутку підприємствами місцевого господарства.